

Euroopa Parlamendi suhted riikide valitsusi esindavate institutsioonidega

Euroopa Parlamendi 12. detsembri 2013. aasta resolutsioon Euroopa Parlamendi suhete kohta riikide valitsusi esindavate institutsioonidega (2012/2034(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artikleid 15 ja 16 ning Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 235,
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 25. ja 26. märtsil 2010, 17. juunil 2010, 16. septembril 2010, 28. ja 29. oktoobril 2010, 16. ja 17. detsembril 2010, 4. veebruaril 2011, 24. ja 25. märtsil 2011, 23. ja 24. juunil 2011, 23. oktoobril 2011, 9. detsembril 2011, 1. ja 2. märtsil 2012, 28. ja 29. juunil 2012, 18. ja 19. oktoobril 2012, 13. ja 14. detsembril 2012, 7. ja 8. veebruaril 2013, 14. ja 15. märtsil 2013 ning 27. ja 28. juunil 2013 toimunud kohtumiste järeldusi,
- võttes arvesse Euroopa Liidu riigipeade ja valitsusjuhtide avaldusi, mille nad tegid pärast Euroopa Ülemkogu liikmete 26. oktoobril 2011 ja 30. jaanuaril 2012 toimunud mitteametlikke kohtumisi,
- võttes arvesse oma 7. mai 2009. aasta resolutsiooni Lissaboni lepingu mõju kohta Euroopa Liidu institutsioonilise tasakaalu kujunemisele¹,
- võttes arvesse oma 4. juuli 2013. aasta resolutsiooni Euroopa Parlamendi 2014. aasta valimiste parema korralduse kohta²,
- võttes arvesse kodukorra artikleid 48, 110 ja 127,
- võttes arvesse põhiseaduskomisjoni raportit (A7-0336/2013),
- A. arvestades, et Lissaboni lepinguga anti Euroopa Ülemkogule ELi institutsiooni staatus ilma tema rolli muutmata, sest Euroopa Liidu lepingu artikli 15 lõikes 1 on sätestatud: „Euroopa Ülemkogu annab liidule selle arenguks vajaliku tõuke ning määratleb selle üldised poliitilised sihid ja prioriteedid. Ülemkogu ei toimi seadusandjana.”;
- B. arvestades, et Euroopa Parlament on täiesti teadlik Euroopa Ülemkogu sõltumatuses ja talle aluslepingutega antud olulisest rollist;
- C. arvestades siiski, et kriisi survele on Euroopa Ülemkogu oma rolli märkimisväärselt paisutanud: senisest rohkem toimub erakorralisi kohtumisi, mille käigus arutatakse tavaliselt ELi Nõukogu tasandil arutatavaid küsimusi; arvestades, et sellega on Euroopa Ülemkogu läinud vastuollu aluslepingute tähtsa ettekirjutusega, et ülemkogu ei toimi seadusandjana;
- D. arvestades, et riigipeade või valitsusjuhtide kiusatus kasutada valitsustevahelisi

---

¹ ELT C 212 E, 5.8.2010, lk 82.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0323.

võimalusi seab ohtu ühenduse meetodi ja on vastuolus aluslepingutega;

- E. arvestades, et otsustusprotsessi demokraatlikumaks muutmiseks tuleb rakendada nõuetekohast parlamentaarset järelevalvet;
- F. arvestades, et Lissaboni lepingu alusel annavad kõik Euroopa Ülemkogu liikmed individuaalselt aru oma riigi parlamendile, aga kollektiivselt ainult iseendale;
- G. arvestades, et Euroopa Ülemkogu eesistujale on antud algatusroll, mida ta kõige sagedamini täidab koos kolleegidega teistest institutsioonidest, ning temast on seega saanud liikmesriikide nimel tegutsev pealäbirääkija küsimustes, mis alates Lissaboni lepingu vastuvõtmisest kuuluvad kaasotsustamismenetluse alla;
- H. arvestades, et eesistuja Van Rompuy on kokkuleppel Euroopa Parlamendi juhtkonnaga ja eeskätt kirjavahetuse teel püüdnud võtta võimalikult rohkem arvesse teavitamise ja läbipaistvuse nõudeid: ta on isiklikult kohtunud mitmes olulises küsimuses komisjonide esimeeste, raportööride ja Euroopa Parlamendi esindajate ehk nn šerpadega, ta on vastanud kirjalikele küsimustele, ta on andnud korrapäraselt aru Euroopa Ülemkogu kohtumistel, kas täiskogule või esimeeste konverentsi laiendatud koosseisule, ning hoidnud tihedat sidet fraktsioonide esimeestega;
- I. arvestades, et sellised tavad tuleks ametlikuks muuta, et neid ka tulevikus kasutada, ning et neid võiks veelgi tõhustada; arvestades, et ELi patendisüsteemi puhul seadis Euroopa Ülemkogu kahtluse alla Euroopa Parlamendi ja nõukogu vahel sõlmitud õigusliku kokkuleppe; arvestades, et majanduse juhtimise küsimuses pidas Euroopa Ülemkogu vajalikuks pidada uusi läbirääkimisi samasuguste sätete üle, mis olid juba ühe varasema määrusega kehtestatud; arvestades, et Euroopa pangandusjärelevalve asjus võttis Euroopa Ülemkogu üheaastase vahega vastu kaks vastandlikku seisukohta, mida oleks olnud võimalik ära hoida Euroopa Parlamendi seisukohta rohkem arvesse võttes; arvestades, et mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 on tekitanud tõelise seadusandliku patiseisu, sest õiguslikult nõutavat ühehäälsust ei ole nõukogus võimalik saavutada enne, kui otsustakse ära teatavad peamised poliitilised valikud, mis on seotud rahastatavaid poliitikavaldkondi käsitlevate õigusaktidega, ning see on jätnud Euroopa Parlamendile teisejärguliste õigusnormide kohta muudatusettepanekute esitaja rolli;
- J. arvestades, et kõigis neis sisuliselt kõige olulisemates küsimustes on Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu vahelise ametliku dialoogi puudumine takistanud parlamendile aluslepingutega ettenähtud kaasseadusandja rolli täieulatuslikku täitmist; arvestades, et Euroopa Parlamendi ametlikel läbirääkimispartneritel ei ole sageli olnud volitusi mõjutada vajalikul määral oma valitsusi; arvestades, et kuigi Euroopa Ülemkogu kohtumiste ettevalmistamise eest vastutavad teoreetiliselt ametis olev nõukogu eesistuja ja üldasjade nõukogu¹, on üha ilmsem, et neil on tegelikult ainult marginaalne või tehniline roll; arvestades, et Euroopa Parlamendi presidendi traditsiooniline avakõne Euroopa Ülemkogu kohtumiste alguses ei ole piisav menetlus;
- K. arvestades, et Euroopa Parlament ei saa kutsuda Euroopa Ülemkogu eesistujat pidama arutelu enne Euroopa Ülemkogu kohtumisi; arvestades, et parlament ei valmistu hästi ette aruteludeks, kus eesistuja annab aru pärast Euroopa Ülemkogu kohtumisi;

---

¹ Vt Euroopa Liidu lepingu artiklit 16.

- L. arvestades, et sellegipoolest on tervitatav, et mitu ELi liikmesriikide valitsusjuhti soovib pidada Euroopa tulevikku käsitlevaid arutelusid Euroopa Parlamendis;
- M. arvestades, et Euroopa Liidu Nõukogu toimimine on väga murettekitav ja tundub, et ei Euroopa Ülemkogu ega ametisolev eesistujariik suuda teha oma tööd piisavalt kiiresti, strateegiliselt, järjepidevalt, sidusalt ja läbipaistvalt; arvestades, et sellised puudujäägid teises seadusandlikus kallas kahjustavad Euroopa Liidu õigusloomet;
- N. arvestades, et Euroopa Liidu lepingu artikli 17 lõiget 7 kohaldatakse esimest korda pärast järgmisi Euroopa Parlamendi valimisi; arvestades, et selle kõige olulisema sättega nähakse ette Euroopa Komisjoni presidendi valimine kodanike poolt nende parlamendiliikmete valimise kaudu vastavalt parlamentaarsele korrale; arvestades, et sellist tulemust on võimalik saavutada üksnes siis, kui Euroopa erakonnad, Euroopa Parlament ja Euroopa Ülemkogu tegutsevad sellest ajendatult ja oma vastavate vastutusvaldkondade kohaselt, eelkõige konsultatsioonide kaudu, mille eesmärk on viia ellu Lissaboni lepingule lisatud deklaratsioon nr 11;
1. on seisukohal, et nelja aasta jooksul saadud kogemusi arvesse võttes tuleb Euroopa Ülemkogu ja Euroopa Parlamendi töösuhteid parandada ning need ametlikuks muuta; on seisukohal, et seda võiks teha ühisavalduse, institutsioonidevahelise kokkuleppe või kirjavahetuse vormis;
  2. on seisukohal, et kõikidele Euroopa Ülemkogu kohtumistele, välja arvatud äärmistel erandjuhtudel, peaks eelnema arutelu Euroopa Parlamendis, mis võimaldab resolutsioone vastu võtta ja kus Euroopa Ülemkogu eesistuja tutvustab isiklikult päevakorrapunkte; on arvamusel, et Euroopa Parlament ja Euroopa Ülemkogu peaksid korraldama oma tööd nii, et parlamendil oleks võimalus oma arvamus arutatavate teemade kohta aegsasti teatavaks teha ning et võimaldada Euroopa Ülemkogu eesistujal pärast iga Euroopa Ülemkogu kohtumist anda aru täiskogu istungil; rõhutab, et kui vähegi võimalik, ei tohiks Euroopa Ülemkogu kohtumised toimuda parlamendi täiskogu istunginädalatel;
  3. tuletab meelde, et Euroopa Ülemkogu järeldused on läbirääkimisjuhised Euroopa Liidu Nõukogule ja mingil juhul ei ole need jäigad seisukohad, mille üle Euroopa Parlamendiga ei oleks võimalik läbi rääkida; nõuab, et Euroopa Ülemkogu järeldustesse lisataks standardsõnastuses säte, milles tuletatakse meelde Euroopa Liidu lepingu artikli 15 lõiget 1;
  4. nõuab tungivalt, et kui Euroopa Parlamendi ja nõukogu esindajad on juba saavutanud seadusandliku menetluse raames kokkuleppe, ei tõstata Euroopa Ülemkogu sama küsimust hiljem uuesti, välja arvatud juhul, kui ametis olev eesistuja täpsustab, et kokkulepe oli esialgne;
  5. teeb ettepaneku, et kord aastas toimuvale liidu sise- ja välispoliitilist olukorda käsitlevale üldisele arutelule kutsutaks lisaks komisjoni presidendile osalema Euroopa Ülemkogu eesistuja ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja ning et see arutelu ei kattuks iga-aastase liidu olukorda käsitleva aruteluga, mille käigus komisjoni president tutvustab oma tööprogrammi ja annab oma tegevusest aru parlamendile, kelle ees ta vastutab;

6. tuletab meelde, et erinevalt komisjoni presidendist ei ole Euroopa Ülemkogu eesistujal aruandekohustust Euroopa Parlamendi ees ning arutelul, milles ta osaleb, tuleb seda arvesse võtta, ehkki samas tuleb võimaldada ka teistel parlamendiliikmetel peale fraktsioonide esimeeste pidada dialoogi Euroopa Ülemkogu eesistujaga; on seevastu seisukohal, et kirjalike küsimustega menetlus ei näi olevat asjakohane;
7. nõuab, et iga kord, kui Euroopa Ülemkogu hakkab käsitlema tegevuskava või alustab võimaliku seadusandliku mõõtmega menetlust, tuleks Euroopa Parlamendi varajane kaasamine otsustada koostöös parlamendiga, tehes seda iga kord asjakohases vormis; nõuab, et Euroopa Parlamendi president osaleks kõigil Euroopa Ülemkogu kohtumistel, kus arutatakse institutsioonidevahelisi küsimusi, ning et Euroopa Parlament ja Euroopa Ülemkogu kohandaksid sellest tulenevalt oma sise-eeskirju, et määrata kindlaks oma esindajate valimine ning neile läbirääkimisvolituste andmise ja läbirääkimistest aru andmise kord;
8. kutsub Euroopa Ülemkogu üles tegema enne Euroopa Parlamendi valimiste kampaania algust selgelt teatavaks, kuidas ta kavatseb omalt poolt võtta Euroopa kodanike valikut arvesse protsessis, mis viib Euroopa Komisjoni presidendi valimiseni vastavalt Euroopa Liidu lepingu artikli 17 lõikele 7 konsultatsioonide käigus, mis peaksid toimuma Euroopa Parlamendi ja Euroopa Ülemkogu vahel, et viia ellu Lissaboni lepingule lisatud deklaratsioon nr 11; tuletab meelde, et on oluline muuta valimiskampaania nähtavamaks ja rõhutada selle euroopalikkust; kutsub kõiki Euroopa Ülemkogu liikmeid üles tegema eelnevalt teatavaks, kuidas nad kavatsevad võtta ühe või mitme oma riigist pärit kandidaadi komisjoni liikme ametikohale esitamisel arvesse oma kaaskodanike hääli;
9. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon Euroopa Ülemkogule, nõukogule ja komisjonile ning liikmesriikide riigipeadele, valitsusjuhtidele ja parlamentidele.